

Але у повсякденному житті східних вірян відбулись зміни – у 1918 році вони почали дотримуватись Григоріанського літочислення. Але церква так і залишилась вірною Юліанському календарю. Хоча зовсім скоро у 1923 році з ініціативи Константинопольського Патріарха відбулася нарада Православних Церков, на якій було прийнято рішення про виправлення Юліанського календаря - таким чином, з'явився "Новоюліанський" календар. Тобто у самому серці православ'я почали святкувати Різдво 25 грудня. Відтак країни, які не були під впливом Радянського Союзу, погодилося на це.

У даний час понад 75% християн світу відзначають Різдво 25 грудня, й лише 25% людей святкують його 7 січня. Показово, що більшість православних християн, а саме віряни Антиохійської (Сирія), Александрійської (Африка), Кіпрської, Болгарської, Румунської, Елладської церкви (Греція), також відзначають Різдво 25 грудня. До них приєднується й Латвійська православна церква, яка підпорядковується Московському патріархату.

Й лише ті церкви, на яких віддавна впливала Москва, визнають 7 січня офіційним Різдвом. Це стосується вірян Російської, Єрусалимської, Сербської і Грузинської церков, афонських монастирів, а також православних України й Білорусі.

Хоча зараз вбачається тенденція визнання двох дат святкування Різдва. Так в Україні, Білорусі, Молдові, Еритреї та Лівані - це визнано на державному рівні, людям передбачені вихідні дні. Це є прикладом того, що вони хочуть бути як більшість православних світу та бути в єдності, а не підтримувати розкол між Західним та Східним обрядом.

Отже, визнання 25 грудня офіційним святом – це вже шлях до прогресу та правди. А можливий перехід на Григоріанський календар – це відмова від “Кремля” й крок до Європи. Нині і сам Митрополит київський і всієї України Єпіфаній говорить, що українці, які мають бажання, то можуть святкувати Різдво за григоріанським календарем 25 грудня. Проте дійсно зрозуміють та приймуть такі зміни лише майбутні покоління.

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ

Терещенко Л.В., доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Адміністративно-територіальний устрій є атрибутом будь-якої держави. Адміністративно-територіальний устрій – це система територіальної локалізації (або закріплення на території) управлінських функцій держави, виражених у державній регіональній політиці засобами державного регіонального і місцевого управління та структурами самоврядування і закріплених у відповідних законодавчих актах з чітким розподілом управлінських функцій та повноважень[1, с.13].

В теорії конституційного права поняття «територіальний устрій» вживається паралельно з поняттям «державний устрій». Термін «державний устрій» розглядається в широкому значенні для характеристики державного

ладу країни, системи державного управління. У вузькому значенні він вживається для характеристики політико-територіальної і адміністративно-територіальної організації, визначення співвідношення держави в цілому та її складових частин[2, с. 468]. Саме в цьому значенні використовують термін «національний-державний устрій», або «адміністративно-територіальний устрій». В сучасний період частіше вживається термін «територіальна організація публічної влади».

У вітчизняній юридичній літературі існує два поняття «територіальний устрій» і «адміністративно-територіальний устрій». Переважна більшість провідних українських вчених сходиться на тому, що категорія «територіальний устрій» є більш широкою.

В науковій літературі дається поняття територіального устрою України. Так, Тодика Ю.М. під територіальним устроєм України розуміє внутрішній її поділ на певні територіальні частини, співвідношення держави в цілому з її складовими частинами[3, с.467]. Фрицький О.Ф. розглядає територіальний устрій держави в широкому і вузькому розумінні. У широкому розумінні слова — це форма державного устрою, яка охоплює коло питань, що стосуються устрою конкретної держави (державний, економічний, суспільний устрій держави, основи правового статусу людини і громадянина, система органів держави), тобто її територіального устрою. У вузькому (власному) розумінні слова територіальний устрій (у тому числі й України) — це територіальна (або національно-територіальна) організація державної влади[4, с. 455].

Таким чином територіальний устрій дає можливість визначити з яких частин складається територія держави, який правовий статус мають територіальні одиниці, а також як взаємодіють між собою центральні і місцеві органи.

В конституціях різних країн світу містяться норми, що мають відношення до територіальної організації держави. Але вони обмежуються регулюванням різних питань пов'язаних з територією. Це такі питання як: встановлення кордонів, питання автономії, адміністративно-територіальний поділ та ін.. На територіальний поділ держави впливають різні чинники. Перш за все це історичні, географічні, економічні, національні та інші.

За час розбудови української державності пропонувались різні варіанти побудови системи адміністративно-територіального устрою України. На це впливав той фактор, що територіальний устрій України складався під впливом багатьох історичних чинників. Передусім ті чи інші частини України довгий час перебували в складі різних держав (Румунія, Польща, Австро-Угорщина і ін..). Саме це вплинуло на культурні, соціально-економічні, ментальні та інші відмінності різних регіонів України.

Враховуючи ці обставини обговорювалося три варіанти територіального устрою: унітарно-централізований, унітарно-децентралізований і федеративний. Виходячи із світового досвіду, а також з умов становлення української державності найбільш оптимальним для України вважався унітарно-децентралізований тип територіальної організації.

Необхідно зазначити, що існуючий адміністративно-територіальний устрій України успадкований від системи партійно-господарського управління УРСР.

У Радянській Україні область була базовим елементом структури «партійної держави», тим рівнем, на якому забезпечувалося безпосереднє виконання волі цієї держави. Основним критерієм територіального поділу була формула, що поєднувала в собі економічно-управлінську доцільність з аспектами партійного та військово-мобілізаційного характеру. І хоча політична система України змінилася, але адміністративно-територіальний устрій залишається без змін[5].

Слід зауважити, що адміністративно-територіальний устрій – це не питання місцевого самоврядування, а компетентність держави. Всі не вирішені питання територіального устрою унеможливають ефективне управління, належне фінансування, можливість надання громадянам необхідних послуг. Розумний поділ території держави дозволяє здійснити ефективну регіональну політику, розвивати місцеву ініціативу, господарські зв'язки, будувати систему органів місцевого управління і самоврядування.

Серед пріоритетів сучасного розвитку України чільне місце відводиться удосконаленню адміністративно-територіального устрою. Проблеми, що накопичилися в цій сфері, заважають здійснювати ефективну регіональну політику, стримують розвиток місцевої ініціативи, гальмують становлення базового інституту демократії – місцевого самоврядування[7].

В Конституції України 1996 року, в статті 1 закріплено унітарний устрій України і в статті 132 передбачено, що «Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади...»[6]. Стаття 133 Конституції України передбачає систему адміністративно-територіального устрою України, а саме: Автономну Республіку Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.

Конституцією України до системи адміністративно-територіального устрою України не віднесено сільраду, селищну та міську ради. Тому особливе значення має законодавче визначення принципів та порядку утворення, існування та функціонування адміністративно-територіальних одиниць, встановлення меж сіл, селищ, міст та районів у містах.

Чинне правове поле держави не розв'язує проблему специфічних міських адміністративно-територіальних утворень, на території яких діють кілька самостійних адміністративно-територіальних одиниць, але які не становлять єдиної територіальної громади. Це стосується міст обласного значення, до складу яких входять адміністративно-територіальні одиниці з адміністративними центрами, в яких утворені та діють органи місцевого самоврядування та яким, у свою чергу підпорядковані населені пункти різних рівнів[7].

Законом України від 7 лютого 2002 року «Про Генеральну схему планування території України» затверджено Генеральну схему планування території України. Передбачені етапи реалізації даної схеми, а саме перший етап 2001-2010 роки, та другий 2011-2020 роки. Передусім слід зауважити, що можливість реалізації Генеральної схеми планування території України перш за все пов'язана з удосконаленням законодавчого, наукового, інформаційного, проектного, організаційного забезпечення планування території, здійсненням заходів щодо планування території, які забезпечуватимуть досягнення

найбільшого економічного, соціального та екологічного ефекту. Це ще раз підтверджує про необхідність прийняття Закону України «Про територіальний устрій України», та інших нормативно-правових актів.

Таким чином, треба ще раз підкреслити про гостру необхідність удосконалення чинного адміністративно-територіального устрою України, що надасть можливість здійснити соціально-економічний розвиток держави в цілому і її окремих територій, налагодити ефективну роботу інституту місцевого самоврядування, і, в кінцевому результаті – підвищити рівень життя громадян. Необхідно зауважити, що процес по реформуванню адміністративно-територіального устрою України необхідно прискорити. Зрозуміло, що реформування адміністративно-територіального устрою України складне та багатоетапне завдання. Але враховуючи всі намагання по реформуванню адміністративно-територіального устрою України це питання залишається ще не вирішеним на невизначений термін. Той факт, що за роки незалежності на законодавчому рівні чітко не визначено адміністративно-територіальний устрій України, враховуючи вимоги сьогодення, це тягне за собою цілу низку незручностей у вирішенні питань, що стосуються життєдіяльності адміністративно-територіальних одиниць України.

Список використаних джерел:

1. Яцуба В.Г. Адміністративно-територіальний устрій України Проблемні питання та можливі шляхи їх вирішення. Секретаріат Кабінету Міністрів України. Київ, 2003. 320с.

2. Сравнительное конституционное право: Монография/ за ред. Доктора юрид. Наук., проф. А.И.Ковлер, доктора юрид.наук, проф. В.Е.Чиркин (отв. Ред.), доктор юрид. наук Ю.А.Юдин. Российская Академия наук, Институт государства и права. – М.: Издательская фирма «Манускрипт», 1996 . 729 с.

3. Конституційне право України: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. Академіка АПрН України, доктора юридичних наук, професора Ю.М.Тодики, доктора юридичних і політичних наук, професора В.С.Журавського. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. 544 с.

4. Фрицький О. Ф. Конституційне право України: Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 2-е вид., перероб. та допов. 510 с.

5. Телешун С. Окремі аспекти реформування адміністративно-територіального устрою в контексті останніх урядових пропозицій/ *Право України*, 2003. № 1. С. 8-11.

6. Коментар до Конституції України. Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 1996. 376 с.

7. Удосконалення адміністративно-територіального устрою: необдуманих кроків бути не може// *Урядовий кур'єр*. 2002. 23 жовтня.